системообразующих факторов Олимпийского движения и феномена урбанизма XX века». // Теория и практика физической културы, М., №7, 2001г.

29. Бутова Т.Г., Казаков А.А., Черных В.Н.. «Исследование предпочтений населения в занятиях физической культурой и спортом в условиях формирующегося рынка услуг». // Теория и практика физической културы, М., №3, 2006 г.

30. Волков М.П.. «Комплексное многофункциональное устройство для обучения и тренировки тяжелоатлетов и пауэрлифтеров». // Теория и практика физической културы, М., №6, 2002г.

31. Воронов Б.Л., Кузмичев Е.В.. «Формирование семи физкултурно-спортивных сооружений с учетом атмосферной экологии». // Теория и практика физической културы, М., №3, 2002г.

32. Гандбол. Правила соревнований – Т.: УзГИФК, 1994 г.

33. Железняк Ю.Д., Портнов Ю.М. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения – М.: «Академия», 2004 г.

34. Жилкин А.К., Кузмин В.С., Сидорчук Е.В. Легкая атлетика – М.: «Академия», 2003 г.

35. Золотов М.Н.. «Формирование адекватной спросу населения сети физкултурно-спортивных сооружений на основе маркетинговых иследований». // Теория и практика физической културы, М., №3, 2003г.

36. Полиевский С.А., Шафранцкая А.Н., «Инфраструктура и материальная база физической културы и спорта: перспективы инноватsионного развития». // Теория и практика физической културы, М., №7, 2006г.

37. Татаринсев А.Н. Основы строителства открытых плоскостных сооружений – Тамбов, 2010 г.

38. Каратаев О.Р. Спортивные сооружения: учебное пособие/О.Р.Каратаев, Е.С.Каратаева, А.С.Кузнецов.-М.: Физическая культура. 2011.-336 с. ISBN 978-5-9746-0157-6

39. Sultonova M.M., Yanchenko V.N. Sport inshootlari nazariyasi shakli va o‘lchamlari. T., 1999.

40. Mirzanov Sh.S., Karimov U.R. Yakkakurash sport turlari (kurash): o‘quv qo‘llanma / Sh.S. Mirzanov, U.R. Karimov. – Toshkent: “O‘zkitobsavdonash-riyoti”, 2020. – 108 b.

41. Normurodov A.N., Morgunova I.I. Olimpiya ta’lim asoslari. Darslik. – Toshkent: ITA PRESS, 2019. – 143 b.

Elektron ta’lim resurslari

42. http:// www.edu.uz
43. http://ww.uzdjtsu.uz
44. http:// www.ziyonet.uz
45. https:// www.sportedu.uz
46. https://www.libsport.ru
47. https://www.bmsi.ru
48. https://www.goskomsport.uz

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
JISMONIY TARBIYA VA SPORT VAZIRLIGI

JISMONIY TARBIYA VA SPORT BO‘YICHA MUTAXASSISLARNI ILMIY-METODIK TA’MINLASH, QAYTA TAYYORLASH VA MALAKASINI OSHIRISH MARKAZI

“Tasdiqlayman”
Markaz direktori
________ I.Tursunaliyev
“____” ________2021-yil

SPORT INSHOOTLARI
moduli bo‘yicha

ISHCHI O‘QUV DASTURI

“Sport turlari bo‘yicha trener-o‘qituvchi” yo‘nalishi bo‘yicha sport ta’lim muassasalari pedagog kadrlarini malakasini oshirish kursi uchun

Toshkent – 2021

Modulning ishchi o‘quv dasturi 2021-yil 4-yanvarda O‘zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi tomonidan tasdiqlangan namunaviy o‘quv reja va o‘quv dasturiga muvofiq ishlab chiqilgan.

Tuzuvchi:

O.T.Xolxodjayev	-	Markazning “Sport boshqaruvi” kafedrasi o‘qituvchisi
O.Qambarov	-	Markazning Farg’ona filiali “Sport fanlari” kafedrasi o’qituvchisi

Taqrizchilar:

Yu.Aripov	-	O‘zDJTSU “Sport tadbirlarini tashkil etish” kafedrasi professori v.b., p.f.n., dotsent
N.To‘xtaboyev	-	Markazning “Sport boshqaruvi” kafedrasi professori v.b., p.f.n., dotsent

Ishchi o‘quv dasturi “Sport boshqaruvi” kafedrasining 2021-yil 4-yanvarda o‘tkazilgan 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqqa tavsiya qilingan.

Kafedra mudiri **A.R.Alimov**

15. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 4-fevraldagi PQ-4583-son “Qishki sport turlarini rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori // https://lex.uz/docs/-4725016

16. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 4-noyabrdagi PQ-4881-son “Kurash milliy sport turini rivojlantirish va uning xalqaro nufuzini yanada oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori // https://lex.uz/docs/-5080074

17. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 10-avgustdagi “Nufuzli xalqaro sport musobaqalarida yuksak natijalarga erishgan O‘zbekiston sportchilarini jamoat va sport ishlariga keng jalb etish hamda sportchilarni va ularning trenerlarini rag‘batlantirish to‘g‘risida”gi PQ-3196-sonli Qarori.

18. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 14-avgustdagi 658-son “O‘zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi huzurida Jismoniy tarbiya va sport bo‘yicha mutaxassislarni ilmiy-metodik ta’minlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish markazi faoliyatini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi qarori // https://lex.uz/docs/-3863838

19. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 11-martdagi 143-son “O‘zbekiston Respublikasida badminton sport turini rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori // https://lex.uz/docs/-4761107

20. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoev raisligida 2019-yil 4-sentabr kuni jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish, xalqaro musobaqalarga tayyorgarlikni kuchaytirish masalalariga bag‘ishlangan videoselektor yig‘ilishi bayoni // https://uza.uz/uz/posts/zhismoniy-tarbiya-va-sportni-rivozhlantirish-b-yicha-shimcha-04-09-2019

21. Bolalar sport majmualari va umumta’lim maktablarining sport zallari, kollej va akademik litseylarning sport zallari anjomlari va asboblari jamlanmalarining me’yorlari haqidagi O‘zbekiston Respublikasi halq ta’limi vazirligi, O‘zbekiston Respublikasi madaniyat va sport ishlari vazirligi, O‘zbekiston Respublikasi o‘rta-maxsus va oliy ta’lim vazirligi, O‘zbekiston Respublikasi iqtisodiyot vazirligi, O‘zbekiston Respublikasi moliya vazirligi, “O‘zstandart” agentligining qarorlari (O‘zbekiston Respublikasi qonunlar jamlamasi №46 502 bet 2009 y.).

III. Maxsus adabiyotlar

22. Бурлаков И.Р., Неминущий Г.П. «Спортивно-оздоровителные сооружения и их оборудование» – М.: «СпортАкадемПресс», 2002г.

23. Мусаев Б.Б., Частоедова А.Ю. «История развития спортивных сооружений: с древних времен до наших дней», Т., УзГИФК, 2013 г.

24. Умаров Ж.Х. Частоедова А.Ю., «Атлас по спортивным сооружениям» – Ташкент: УзГИФК, 2009 г.

25. Xodjayev M.S., Tolamatov A.A., Nurmuxamedov A.M., Umarov J.X. Sport inshootlari – Tashkent, 2009 g.

26. Айрапетьянц Л.Р. Официалные правила волейбола 2001-2004 г. – Т.: УзГИФК, 2002г.

27. Безверхов В.П. Правила и организация соревнований по теннису – Т.: УзГИФК, 2006 г.

28. Белов Ю.М. «Олимпийские стадионы: их роль и значение как

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

I. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining asarlari:

1. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2019. – 400 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug‘ xalqning ishi ham ulug‘, hayoti yorug‘ va kelajagi farovon bo‘ladi. 3-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2019. – 592 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. 4-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2020. – 400 b.

II. Normativ-huquqiy hujjatlar

4. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi // http://lex.uz/acts/20596
5. O‘zbekiston Respublikasining 2015-yil 4-sentabrdagi O‘RQ-394-son “Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Qonuniga o‘zgartish va qo‘shimchalar kiritish haqida”gi Qonuni // https://lex.uz/docs/-2742233
6. O‘zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi O‘RQ-637-son “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni // https://lex.uz/docs/-5013007
7. O‘zbekiston Respublikasining 2020-yil 3-dekabrdagi O‘RQ-653-son “O‘zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o‘zgartish va qo‘shimchalar kiritish to‘g‘risida”gi Qonuni // https://lex.uz/docs/-5140909
8. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-son “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi farmoni // https://lex.uz/docs/-3107036
9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-martdagi PF-5368-son “Jismoniy tarbiya va sport sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi farmoni // https://lex.uz/docs/-3578121
10. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 4-dekabrdagi PF-5887-son “O‘zbekistonda futbolni rivojlantirishni mutlaqo yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi farmoni // https://lex.uz/docs/-4631208
11. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 24-yanvardagi PF-5924-son “O‘zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” farmoni // https://lex.uz/docs/-4711327
12. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 30-oktabrdagi PF-6099-son “Sog‘lom turmush tarzini keng tatbiq etish va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi farmoni // https://lex.uz/docs/-5077667
13. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 3-iyundagi PQ-3031-son “Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori // https://lex.uz/docs/-3226019
14. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-oktabrdagi PQ-4500-son “O‘zbekiston Respublikasida regbi sport turini rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori // https://lex.uz/docs/-4572514

Modulning maqsadi va vazifalari

Modulning maqsadi: sport ta’lim muassasalarida faoliyat yuritib kelayotgan trener-o‘qituvchilar guruhi tinglovchilarida kasbiy-pedagogik faoliyatini zamon talabiga moslashtirish, qadimgi zamon, o‘rta asr va zamonaviy sport inshootlari haqida umumiy tushuncha, sport inshootlari tasnifi va toifalanishi, xorij va respublikamizdagi mavjud sport inshootlaridan foydalanish, ularning qurilish bo‘yicha me’yoriy talablari haqida bilim, ko‘nikma va malakalarini shakllantirish.

Modulning vazifalari:

sport inshootlari ko‘rsatkichlarini qo‘yish;
sport inshootlari tasnifi va toifalanishi o‘rganish;
sport inshootlaridan foydalanishni tashkil etishni;
Respublikamizdagi mavjud sport inshootlari qurilishini tahlil qilish;
o‘quv-mashq, sport-namoyishi, jismoniy tarbiya-sog‘lomlashtirish inshootlari funksional chizmasini;
o‘yin maydonlarining shakli va o‘lchamlari;
sport inshootlarini jihozlash norma va talablarini o‘rganish.

Modul bo‘yicha tinglovchilarning bilimi, ko‘nikmasi, malakasi va kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar

“Sport inshootlari” modulini o‘zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida:

Tinglovchi:

sport inshootlari haqida umumiy va nazariy bilimlarni;
sport inshootlaridan foydalanishni tashkil etishni;
o‘quv-mashq, sport-namoyishi, jismoniy tarbiya-sog‘lomlashtirish inshootlari talablari haqida ***bilishi*** kerak.

Tinglovchi:

Respublikamizdagi mavjud sport inshootlari qurilishini tahlil qilish;
sport inshootlarini jihozlash norma va talablari bo‘yicha ***ko‘nikmalariga*** ega bo‘lishi lozim.

Tinglovchi:

sport inshootlarini qurishda asosiy holatlar;
o‘yin maydonlari, maxsus qurilgan sport inshootlarini shakli va o‘lchamlarini hisobga olish;
sport inshootlarini jihozlash norma va talablari bo‘yicha ***malakalariga*** ega bo‘lishi zarur.

malaka oshirish kursida o‘zlashtirilgan bilim, ko‘nikma va malakalardan kasbiy faoliyatda foydalanish **kompetensiyalariga ega bo‘lishi lozim.**

Modulning o‘quv rejadagi
boshqa modullar bilan bog‘liqligi va uzviyligi

Modul mazmuni o‘quv rejadagi “Sport mashg‘uloti nazariyasi va uslubiyati”, “Sport fiziologiyasi”, “Sport tibbiyoti”, “Sport mashg‘uloti nazariyasi va uslubiyati”, “Sport pedagogik mahoratini oshirish” kabi o‘quv modullari bilan uzviy bog‘langan holda tinglovchilarning kasbiy tayyorgarlik darajasini orttirishga xizmat qiladi.

Modulning sport ta’limdagi o‘rni

Modulni o‘zlashtirish orqali tinglovchilar sport inshootlaridan foydalanishni tashkil etish, o‘quv-mashq, sport-namoyishi, jismoniy tarbiya-sog‘lomlashtirish inshootlari talablari, Respublikamizdagi mavjud sport inshootlari qurilishini tahlil qilish, sport inshootlarini jihozlash norma va talablari, sport inshootlarini qurishda asosiy holatlar, o‘yin maydonlari, maxsus qurilgan sport inshootlarini shakli va o‘lchamlarini hisobga olishga doir kasbiy kasbiy kompetentlikka ega bo‘ladilar.

Modul bo‘yicha soatlar taqsimoti:

№	Mavzular	Tinglovchiningo‘quvyuklamasi, soatlarda					
		Hammasi	Auditoriya o‘quvyuklamasi				Mustaqiltayyorgarlik
			Jami	Jumladan			
				Ma’ruza	Amaliy mashg‘ulot	Ko‘chmama shg‘ulot	
1.	Sport inshooti haqida umumiy tushuncha.	2	2	2			
2.	Sport inshootlaridan foydalanish tartibi va toifalari.	2	2		2		
	Jami:	4	4	2	2		

NAZARIY TA’LIM MAZMUNI

1-mavzu. Sport inshootlari haqida umumiy tushuncha

Reja:

1.1. Qadimgi va zamonaviy sport inshootlari.

1.2. Sport inshootlari tasnifi va toifalanishi.

Sport inshootlari ilmiy va o‘quv fani. Sport inshootlari haqida tushuncha. Jismoniy tarbiyani kelib chiqishi va sport inshootlari. Qadimgi dunyo sport inshootlari haqida qisqacha tarixiy ma’lumotlar. Qadimiy davr stadionlari. O‘rta asr sport inshootlari haqida qisqacha tarixiy ma’lumot. Yangi davr sport inshootlari haqida qisqacha tarixiy ma’lumot. Sport inshootlari tasnifi va toifalanishi. Sport inshootlarining turlari.

AMALIY MASHG‘ULOT MAZMUNI

2-mavzu. Sport inshootlaridan foydalanish tartibi va toifalari

Reja:

2.1. Sport maydonlarining orientatsiyasi.

2.2. Sport inshootlarining shakli va o‘lchamlari.

Sport inshootlaridan foydalanish tartibi va toifalari. Sport inshootlari nazariyasi. Sport maydonlarining orientatsiyasi va konstruksiyasi hamda o‘lchamlari. Sport inshootlarining shakli va o‘lchamlari. Voleybol maydoni. Basketbol maydoni. Gandbol maydoni. Tennis maydoni. Badminton maydoni. Futbol maydoni. Boks zali. Kurash zali. Muz ustida xokkey. Stadionlar tribunalari. Sport arenalaridagi minbarlar turlari.

Dasturning axborot-metodik ta’minoti

Modulni o‘qitish jarayonida ishlab chiqilgan o‘quv-metodik materiallar, tegishli soha bo‘yicha ilmiy jurnallar, Internet resurslari, multimediya mahsulotlari va boshqa elektron va qog‘oz variantdagi manbalardan foydalaniladi.